

SLOVENSKI NAROD

UKEDNISTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUCCINIEVA ULICA 8 — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26 — Izjava vsak dan opoldne — Mesečna naročnina 11.— hr.

IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglaševanje v Kraljevine Italije in izosemstvo ima
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO

Racuni pri poštovnem čekovnem zavodu:
Ljubljana Štev. 10-351

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed
estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A. MILANO.

Važna pozicija v Tunisu zavzeta

**Živahno delovanje topništva na libijsko-tuniški meji —
Uspešne akcije letalstva Osi**

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavljal 6. februarja naslednje 987. vojno poročilo:

Na tuniški fronti so italijsko-nemške bojne skupine razvijajoče ozivljeno izvidniško dejavnost in so po hudem boju osvojile važno postojanko.

Nemški lovci so sestrelili tri sovražna letala. Sovražni bombariki so noči metali rušilne in zažigalne bombe na Palermo in Gelo ter v bližini Cassibile (Sicrusa), pri čemer je bila 1 oseba ubita, 5 pa ranjenih.

Tri letala napadajočega oddelka so zrušili izstrelki obrambnega topništva. Eno je padlo v morje 5 km severovzhodno od gore Pelegrino, drugo blizu Finale Cefalu, tretje pa pri Carignu.

Dnevni poleti nad Turonom dne 4. t. m. so v mestu in v pokrajini zahtevali med civilnim prebivalstvom 39 mrtvih in 62 ranjenih, v Speziji pa 11 ranjenih Eden izmed četverotromotornikov, ki so se 3. t. m. pojavili v okolici Raguse, je bil mičen pri Pozzallu po protiletalskih baterijah; drugo letalo je razen tistega, ki je bilo omremenovočeno, padlo v morje severovzhodno od Trapani, zadeto od obrambnega gnja.

Neka naša podmornica se ni vrnila na svoje oporišče. Nekoliko mož posadke je rešenih. Družine preostalih so bile obveščene.

Glavni Stan italijanskih Oboroženih sil je objavljal 7. februarja naslednje 988. vojno poročilo:

Zivahno delovanje obojestranskega topništva na libijsko-tuniški meji.

V Tunisu akcije izvidniških oddelkov. Privedeni je bilo nekaj desetin ujetnikov Američki motorizirani patrulla, ki je pridrala proti našim črtam, ki bila prav tako zajeta.

Osnata letala so svoje napade izvajala na zbirališča motornih vozil in prevozne kolone na pohodu. Prav tako so bile bombar-

dirane tudi ladje, ki so zasidrane v luki Tripoli.

Sovražna letala so metala večerj bombe in zažigalne bombe, pri Finale (Palermo), pri čemer so zanetila požar v gozdnem pasu, razen tega pa so s strojnico obstreljevala dva potniška vikta med Lucato in Gelo ter v bližini Cassibile (Sicrusa), pri čemer je bila 1 oseba ubita, 5 pa ranjenih.

Tudi angleške borze so razčarane

Rim, 7. februar s. Gledate angleških borz so značilne besede, s katerimi se pritrjenja dnevno poročilo v reviji »Finanziar Times«. Tudi danes se poslovne zadeve niso zboljšale. Tržišča so še nadalje negotova. V več odsekih so cene padle. Vplivi, ki ovirajo borzno delovanje, so vedno isti. Ugodne vojaške vesti iz Rusije se večinoma uničujejo po razočaranjih, ki jih povzročajo manjšo skodo. Ugotovitev trtev je še v teku.

Tri letala napadajočega oddelka so zrušili izstrelki obrambnega topništva. Eno je padlo v morje 5 km severovzhodno od gore Pelegrino, drugo blizu Finale Cefalu, tretje pa pri Carignu.

Dnevni poleti nad Turonom dne 4. t. m. so v mestu in v pokrajini zahtevali med civilnim prebivalstvom 39 mrtvih in 62 ranjenih, v Speziji pa 11 ranjenih Eden izmed četverotromotornikov, ki so se 3. t. m. pojavili v okolici Raguse, je bil mičen pri Pozzallu po protiletalskih baterijah; drugo letalo je razen tistega, ki je bilo omremenovočeno, padlo v morje severovzhodno od Trapani, zadeto od obrambnega gnja.

Neka naša podmornica se ni vrnila na svoje oporišče. Nekoliko mož posadke je rešenih. Družine preostalih so bile obveščene.

Glavni Stan italijanskih Oboroženih sil je objavljal 7. februarja naslednje 988. vojno poročilo:

Zivahno delovanje obojestranskega topništva na libijsko-tuniški meji.

V Tunisu akcije izvidniških oddelkov. Privedeni je bilo nekaj desetin ujetnikov Američki motorizirani patrulla, ki je pridrala proti našim črtam, ki bila prav tako zajeta.

Osnata letala so svoje napade izvajala na zbirališča motornih vozil in prevozne kolone na pohodu. Prav tako so bile bombar-

Novi možje v Vladi

Kratek oris življenja in dela novih ministrov in državnih podtajnikov

Odvetnik De Marsico Alfredo, pravosudni minister, se je rodil v Sala Consilina 29. maja 1888. V 27 letu je postal pravodocent za kazenski postopek na univerzi v Rimu, potem pa je prišel na univerzo v Neapelj ter si je pridobil leta 1923 stolic za te vede na univerzi v Camerino. Oktobra 1932 je bil imenovan za pravnega ordinarija za kazenski postopek na univerzi v Barju, od koder je odšel na univerzo v Bologni, nato pa na univerzo v Neapelju. Od leta 1932 je bil profesor kazenskega postopka na univerzi v Rimu. — De Marsico Alfredo je avtor mnogih jurističnih monografij. Udeležil se je raznih izredno pomembnih procesov. V svoji karieri je zavzemal stolce, ki so jih pred njim imel slavniji mojstri. Bil je član narodnega direktorja PNF leta 1924, ter je bil izvoljen za poslanca v zakonodajno dobo XVIII/XIX. V zbornici je govoril o najvažnejših političnih vprašanjih Revolucije ter o reformah prava in zakonikov. Bil je v parlamentarni komisiji za nove zakonike ter poročeval v tej komisiji za načrt zakona o ustavi in narodnega sveta korporacij v zvezi z ustavovitvijo nove Zbornice fašistov in korporacij, kateri je postal svetovalec kot zastopnik odvetnikov.

Baron Giacomo Acerbi, minister za finančne, se je rodil v Loretu Aprutino (Pescara) leta 1888. Bil je predsednik generalne proračunske komisije v zbornici fašistov. Je bivši bojevnik z mnogimi odlikovanji ter je vodil arabski fašistični front. Bil je podtajnik v predsedništvu ministrskoga sveta, podpredsednik zbornice, minister za poliedelstvo in gozdrovje v predsedništvu mednarodnega poliedelskega zavoda. V Milici je bil od nene ustanovitve lučne teme generale ter poveljnik 9. področja. Leta 1935. ga je Duce imenoval za člena Velikega fašističnega sveta. — Giacomo Acerbi je bil tudi med pionirji sindikalizma in korporativnega gibanja. Prav tako znano je njegovo udeleževanje na znanstvenem in kulturnem področju. Od leta 1927 je profesor za gospodarsko politiko na gospodarski in trgovinski fakulteti Kr. univerze v Rimu. Razen tega je predsednik poliedelskega odbora narodnega sveta za raziskovanje ter predsednik poliedelsko-gozdne odseka italijanske države za načrtnost, kakor tudi član Ščasnih Štavnikov načrtnih znanstvenih akademij. Ščasnile so njegove publikacije s področja finančnega gospodarstva ter gospodarske politike in poliedelske politike.

Profesor Carlo Alberto Bigelli, minister za narodno vzgojo, se je rodil 9. decembra 1902 v Sarzani in je bil imenovan 16. decembra 1936 za profesorja načrtnega prava na univerzi v Sassariju 1. decembra 1938. Od tega prešel na isto stolno univerzo v Pisi, kjer je še zdaj član profesorskega zbora. Od akademikega leta 1941/42 je bil rektor univerze v Pisi. Je uveljavljen autor znanstvenih in političnih člankov, med njimi monografije o politični misli Pellegrina Rossi in razvoju ekonomije Trieste, Bolgona, Turja in Milana, zbornici fašistov in korporacij in o splošnih

nacelih fašističnega ustavnega reda. Zelo znano je njegovo nedavno objavljeno delo o zgodovini sprave. V stranki je vpisan od leta 1920. Bil je vojni prostovoljec in se je udeležil etiopske vojne za osvojitev imperija.

Benito Zonene, minister za javna dela se je rodil 19. oktobra 1902 v Campigli Matritima. V Fašiji v Firencih je vpisan od 1. decembra 1920, nakar se je vpsal v Fašij v Livornu. Udeležil se je in gih alk. potem je bil član direktorja fašistične pokrajine ke zvezu v Firencih, predsednik E. O. A. in upravnim zveznim tajnik. Pri volitvah marca leta 1934 je bil izvoljen za posanca, 1. novembra istega leta pa imenovan za podpredsednika korporacije kovinarjev in mehanikov. V tem svojstvu je bil v marcu 1939 pozvan v prvo Zbornico za fašizem in korporacijo. Ko je izbruhnila vojna v Afriki, se je udeležil kot stopniški oficir operacij in je napredoval zaradi izrednih zaslug. Ko je bilo v aprili 1939 ustanovljeno podtajništvo v zunanjem ministrstvu, je bil Benito imenovan na to место. Z dekretom 31. oktobra 1941 je bil imenovan za svetovnega vzbudnika v zvezni fašistov in je tako zopet prišel v Zbornico fašistov in korporacij.

Senator Vittorio Cini, grof Monselice, minister za promet, je bil rojen 20. februarja 1885 v Ferrar. Višje in trgovinske studije je dovršil v Švicari. Svetovne vojne je udeležil kot prostovoljec v času konjeniškega oficira. Nad 30 let se je udeležoval na industrijskem, finančnem in poliedelskem področju. Njemu gre v glavnem zaslužna za preporod v razvoj beneškega mornarstva. Spol je prva studio in melioracij pokrajine Ferraria in dal pobudo za razvoj industrijskega pristanišča v Benetkah in za rešitev vprašanja notranje plovbe v Valle Padana. — Vittorio Cini se je umno in marljivo udeleževal tudi na pedodružju melioracij, katerih pionir je bil. Imenuje se, ker je z lastnimi sili dal pobudo za večkopotezno obdelovanje zemlje. Je med najbolj videni in začrtani načrtniki gospodarstva in član fašistične konfederacije industrijev. Poverjeni so mu številni in važni vladni p. s. Senator Kraljevine je od 23. januarja 1934. 8. oktobra 1936 mu je Duce poveril generalno komisariat za svetovno mednarodno razstavo v Rimu.

Odvetnik Carlo Tiengo, minister za korpacijske, se je rodil v Adriji (Rovigo) leta 1892. Se mlad je pripadal iriščestniemu odredu »Battaglione San Giusto« iz Padove ter se je boril v svetovni vojni in bil odlikovan s srebrno k. lejno za vojaško hrabrost. Po derobil zasluži je postal odvetnik v Rovigu. Kot fašist pred pohodom na Rim se je udeležil zlasti akcij v Venetu in v Polesiju ter se je nato udeležil i pohoda na Rim. Po imenovanju za tajnika Fašija in po izvolitvi za pok. poslana v decembri 1926 mu je bila poverjena prefektura v Sondriju. Nato je bil prefekt v Piranu, Gorici, Triestu, Fiumi in Turinu. Od januarja 1941 je bil prejemnik v Milani. Pri opravljanju funkcij je prejel skupi dr. dr. Carlo Tiengo in omrežje za politično in upravno podložje poverjenih mu pokrajin. Temveč se je živo zanimal tudi za tehnična in gospodarska vprašanja, katere je proučeval z vseh gledišč. Upravljajoč ajot pokrajin Trieste, Bolgona, Turja in Milana, zbornici fašistov in korporacij in o splošnih

UDARCI SOVRAŽNEMU LADJEVU

Nemške podmornice so spet potopile 16 parnikov s 102.500 tonami ter še 4 jadrnice in neko križarko

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 7. februar. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje izredno vojno poročilo:

Podmornice so v vztrajnih nepopustljivih borbah potopile v konvojih, ki so bili na poti v Anglijo ali pa določeni za afriško ali sovjetsko fronto. 16 polno naloženih prevoznih parnikov in petrolojskih ladij s skupno 102.500 br. reg. tonami ter razen tega še 4 tovorne jadrnice. Tri nadaljnje ladje so bile poškodovane s torpednimi zaledi.

Druge podmornice je potopila na zapadnem Sredozemskem morju križarko, ki spada v razred »Dido«.

*

Zeneca, 6. februar s. Ljubljanski dopisnik lista »La Suisse« brzojavlja da angleški tisk že nekoliko dni tem daje bolj podrobne nevarnosti podmorniske vojne ki prideva zlasti zavezanske prometne proge Zlasti »Times« opozarja da zavezniški narodi ne morejo uničiti zadostnega števila osnovnih podmornic da bi odpravili ali zmanjšali čim večjo nevarnost zavezniških vojsk. Država pravi tist. ne bodo opravile niceden dokler ne bodo angloška orodova dosegla premič na morju.

izgube angleških rušilcev

Ljubljana, 6. februar s. Angleška admiralitačna objavila, da je pri potopitvi rušilcev »Achates«, »Feridrake«, »Harrige«, »Horvete«, »Marigold« in torpedovke »Jurat« izgubilo življenje 462 članov v mornarjev. Samo pri potopitvi rušilca »Ferdrake« je izgubilo življenje 170 mož.

podnevi obstreljevali sovražne kolone na podohod.

Na tuniški fronti obojestransko živahno delovanje izvidniških oddelkov.

Na morju severovzhodno od Orana so nemška bojna letala napadla sovražnikov konvoja in po dosedanjih vestev močno poškodovala 3 prevozne ladje s skupno 18 tisoč br. reg. tonami. Ena izmed ladij je začela goreti.

Medtem ko so bile v boku Donca vzhodno od Sahtija samo krajevne borbe, so obrambna bitka ob izlivu reke Dona, ob srednjem Doncu in v odseku zapadno od Oskola nadaljuje z neznanjano silo. Sovjetiške čete so utrele pri svojih napadnih, ki jih uvajajo brez ozira na uporabo ljudi, najhujše krvave izgube. Sovražni polk je bil presenečen na nepreglednem godznamenem ozemlju in uničen do zadnjega.

Na ostalih bojiščih je dan v splošnem potekel mirno. Močni oddelki letalstva so

seje poglobil v poljedelska, mornarška, trgovinska, industrijska in prehranjevalna vprašanja. Med nekim napadom na Turiju si je pridobil bronasto kolajo za civilno hrabrost.

Polverelli Geatano, minister za ljudsko kulturo, se je rodil leta 1894. Z Mussolinijem je sodeloval od prvih stevilk pri »Popolu d'Italia«. Zasedoval je stalno vprasanja politike ter vojaška, mornariška in letalska vprašanja velikih sil. Kot navdušen letalec je saj se je zbral na seboj 30.000 km potovitet. Udeležil se je treh velikih potov po vodstvu letalskega maršala Balbi. Bil je med ustavnitelji vodstva na mednarodni konferenci v Lausanne in politični tajnik Fašija v Rimu. Od leta 1924 je bil poslanec v parlamentu in narodnem svetu v Zbornici fašistov in korporaciji za leta XX. ter član sveta korporacije profesionistov in umetnikov kot zastopnik novinarjev. Od leta 1931 do 1933 je bil tiskovni sekretar v uradu pri predsedniku vlade. — Gaetano Polverelli je predsednik skrbstvenega zavoda novinarjev in od januarja 1941 državni podtajnik v ministrstvu za ljudsko kulturo. Kot vojni prostovoljec je bil odlikovan s bronasto kolajo za vojaško hrabrost.

Bonomi Oreste, minister za devize in valute, se je rodil v Milani 15. junija 1902. Vpisani v PNF od 24. marca 1919 je bil med ustavnitelji prve akcijske eskadre milanskega fašista »La Volante«. Udeležil se je pohoda na Rim.

je skvadrist z liktorsko pentijo, vojni prostovoljec v Italijanski vzhodni Africi in v sedanjih vojnih ter odlikovan s srebrno in bronasto kolajo ter z napredovanjem za zasluge v vojni. Leta 1922 je ustanovil prvi fašistični sindikat trgovcev s kožuhovino in usnjem. Postal je predsednik fašistične narodne zveze trgovcev s kožuhovino. Leta 1928 je bil predsednik zveze trgovcev v Milani in član izviršilnega odbora konfederacije trgovcev. Leta 1929 je bil imenovan za predsednika v Tangerju, nato pa v Lizboni in Atenah. Velesposlanik je postal leta 1932. in je vodil velesposlanstvo v Varšavi do junija 1936,

Veseli dogodek v Savojskem domu

Na brzjavko, s katero je Ekscelencija Visoki komisar izrazil Veličanstvo Kralju in Cesaru ter Kraljici in Cesaricu voščila za radošni dogodek, ki je z rojemom Prince Beatrice razveseli dom Nj. Kr. Vis. Princa Prestolonaslednika, je odgovoril Minister Kraljevega Doma:

»Njihovi Veličanstvi Kralj in Cesar ter Kraljica in Cesarica se toplo zahvaljujeta za ljubezni, zelo prijetna voščila. — Mušter Kraljevega doma Acquarone.«

Družinske doklade in izobrazba delavcev

Rezervni sklad je namenjen tudi izpopolnjevanju strokovne izobrazbe delavstva — Prijeditev delovnih tekem

Ljubljana, 8. februarja

Pred dobrim letom so bile pri nas uvedene družinske doklade, posebno zavarovanje, ki je velikega socialnega pomena. To bodo lahko pokazala številke o izplačanih dokladah, ko bodo objavljene. Upoštavati pa moramo tudi posredne koristi, ne le neposrednih, ki jih nudi to zavarovanje. Naj ob tej prilici opozorjam na čl. 21 v »dopolnilnih določbah za izvrševanje na redbo o ustavnosti Posebne blagajne za izplačevanje rodinskih dokladev. Ti predpisi so izšli v »Službenem listu« leta 14. februarja.

Treći odstavek člena 21. dopolnilnih predpisov pravi, da Visoki komisar določi ostanek prebitka po zashišanju za pospeševanje strokovne izobrazbe delavcev. S tem je danora gmotna podlaga za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe delavskoga naraščaja. Nedvomno pridejo predvsem v poštev mladi delavci, ki se še radi in laže.

Nedvomno so ljubljanski dnevnik že napovedali, da bodo prijene posebne delovne tekme, karšnih pri nas še ne poznamo. Tekmovani bodo delavci v vseh gospodarskih skupinah. Tekme so zamisljene v večjem obsegu, tako da se jih bodo res lahko udeležili vsi po napredku stremeti delavci. Gmotno podlago za prireditve tekem daje prebiteit iz poslovanja blagajne družinskih dokladev.

Tekme bo priredil Pokrajinski Dopolovalni v Ljubljani v tem mesecu in marca. Tekmovanja bodo razdeljena na gospodarske skupine. V vsaki skupini bodo razpisani natečaji za posamezne stoke. Razdelitev bo naslednja. V industrijskih skupinah za tekmovanje moških delavcev bo razpisani natečaj za stavne delavce, natečaj za delavce lesne industrije in natečaj za mehanike. V trgovski skupini bodo tekmovali moški delavci v naslednjih natečajih: za aranžirje moških oblačil, za pomočnike trgovin tehnike stroke, za pekarske delavce v skupinah in za slastičarske delavce.

Obrtna skupina bo razdeljena na naslednje natečaje: natečaj za rezbarje; natečaj keramičark modelirjev; natečaj sobolslikarjev-dekoratorjev; natečaj knjigovezov.

Tekmovani pa ne bodo le moški, temveč tudi delavke; njihova tekmovanja bodo prav tako razdeljena na skupine. V industrijskih skupinah bodo tekmovali izdelovalke perila in pletilke. Največ natečajev je razpisanih v trgovski skupini: natečaj za prodajalke hišnih izdelkov; natečaj za prodajalke predmetov za darila; natečaj za prodajalke dišav (kosmetičke); natečaj za prodajalke v trgovinah s perilom in žensko konfekcijo; natečaj za prodajalke moških in ženskih tehnikih izdelkov. — V obrtni skupini je za ženske razpisanih 6 natečajev: natečaj za krpanje; natečaj za šivilje; natečaj za okrasne keramikarke; natečaj za slamičarske obrtnice; natečaj za krzarke; natečaj za vezilje.

Tekmovalci bodo tudi primerno nagrajeni. Prvi, najbolje ocenjeni prejemajo po 400 lir, drugi 200 in tretji 100 lir. Razen tega bo dobilo prvi pet najbolje ocenjenih v vsakem tekmovanju diplomo, ki bo navedena na redocenje. Najlepša nagrada pa bo za marsikoga, da bo lahko tudi potoval v Italijo v poučnem izletu. Tako bo tekmovalcem tudi dana prilika, da si bodo ogledali tovarne in da bodo prisostvovali delavskim tekmovanjem in narolnim manifestacijam. — Za tekmovanja je v Ljubljani veliko zanimanje.

Literarne nagrade mesta Ljubljane

Nagrajenih je bilo šest pisateljev — Nagrade so jim bile izročene danes opoldne

Ljubljana, 8. februarja

Današnjo obletnico smrti našega največjega pesnika Prešerena je mestno županstvo proslavilo na najplemenitejši način z razdelitvijo literarnih nagrad mesta Ljubljane.

Literarne nagrade mesta Ljubljane dobre avtorji najboljših leposlovnih knjig, ki so izšle minulo leto. Tako torej te nagrade niso morda natečaj, ker avtorji tekmujejo s svojimi deli ter jih kot tekmovalec predlagajo razsodišču. Svojega dela ne predloži noben avtor, ker razsodišče samo pregleda minulo leto izšle knjige ter jih oceni, najboljša dela pa predлага županu za podelitev nagrade.

Zupan, general Leon Rupnik, je o pravem času za predsednika razsodišča imenoval gimnazijskoga direktorja Josipa Osano ter za člane razsodišča gg. Božidar Borka, kulturnega referenta »Jutrac«, dr. Tineta Debeljaka, kulturnega referenta »Slovenca«, prof. dr. Janka Pretnarja, šefu mestnega kulturnega odseka, in prof. dr. Pavla Karlinja. Za ocenitev in izbiro najboljših je bil potreben več sej, radi pa podertamo, da so bili vsi sklep razsodišča soglasni. Razsodišče je svojim predlogom dodal tudi naslednjo pripombo: »O

prvem delu povesti »Bobrie Janeza Jalta, ki bi že po snovi sami kakor tudi po karakteri vsekakor zaslužil nagrado, je razsodišče mnenja, naj pride to delo za nagrado v postev, ko bodo objavljeni vsi trije deli.«

Danes opoldne je župan, general Leon Rupnik, vprito podpisana comm. dr. Salvatorja Tranchide in razsodišča podelil diplome in literarne nagrade mesta Ljubljane navzočim pisateljem s kratkim nagovorom in prav prisrčno čestitko. Nagrade so dobili naslednji avtorji:

Stanko Kopec za delo »Goričane«, Joža Likovič za delo »Svetinje nad Barjem«.

Jože Krivec za delo »Dom med goricami«, Janko Kač za delo »Na novinah«, gospa Mira Pucova za delo »Tiha voda«, Jože Tomažič za delo »Pohorske pravice«.

Iz globoko občutene in s prelepo misiljo izražene zahvale nagrajenih je mestno županstvo z radostjo ugotovilo trdno voljo na nagrajenih pisateljev za poveljanje Ljubljane po izročilu Prešerena in njegovega vzornika Petrarce. Na tem potu bo izpolnjen namen literarnih nagrad mesta Ljubljane v večno slavo Prešerena!

Cenik za zelenjavo in sadje št. 2 veljaven od 8. februarja 1943-XXI

Visoki komisar za Ljubljansko pokrajinu določa na podlagi svoje naredbe št. 17 z dne 9. maja 1941-XIX naslednje cene v prodaji pri pridelovalcu ter pri trgovcu na debelo in na drobno. Cene, ki so maksimalne, določajo v kategorični obliki mjerje, v katerih se morajo cene dejansko gibati pri pridelovalcu, trgovcu na debelo in pri trgovcu na drobno. Iz tega sledi, da je pač mogoče prodajati po nižji, nikakor pa ne po višji ceni. Cene v oklepajih ve-

ljajo za prodajo na drobno.

Česen Lir 9.30 (10.60), karfijola 3.10 (3.60), cebula 1.90 (2.40), koprc 2.95 (3.45), solata glavnata 4.15 (4.95), radic 6.70 (7.50), špinata 4.60 (5.40), zeleni 4.60 (5.60), pomaranče Ia 6.20 (7.20), limone I. vrste (15 cm obseg) 3.45 (4.50), kos 0.55, mandarini Ia 4.55 (5.20), jabolka Ia (n. pr. zlatata parmena) 5.30 (6.20), hruške Ia 5.60 (6.60), maroni 5.85 (6.65).

Sedi brž, pozno je že! — ji je zakljal, čim je stopila na prag.

In že je motor zabrnzel z vso silo svojega glasu, ki ga pozorno in radi imajo zlasti ljudje, katerim se hoče ob nedeljah malo potegniti z jutranjim spanjem.

Motocikel se je stresel in zdrel po cesti.

Kostič ni izpregovoril niti besedice. Kadars je sedel na motociklu, ga ni zanimalo nič drugega in vso svojo pozornost je osredotočal na krmilno. In dobro je bilo, da je bil med vožnjo tako zbranih misli, kajti za ostrom ovinkom sta se bili postavili čez vso cesto dve kravi, ki bi bil gotovo zavozil v eno ali drugo, da ni v zadnjem hipu na vso moč zavrl motocikla, za kar je bila potrebna vsa prisotnost duha.

Jezen zaradi te nepritekovanje ovire, je zagordnil:

— Še teh krav je bilo treba! Zora, ustači morava, da ju preženeva.

Toda Zora se ni odzvala. Kostič se je obrnil. Zore ni bilo nikjer.

— Kaj pa to pomeni? — je zazidal Kostič. — Pa je venjar nisem med potjo izgubil? Kako neki se je moglo to zgoditi?

Goto sem prehitro vozil, pa mi je padla z motocikla. Da se ji le ni kaj zgodilo!

Obrnil je motocikel, da bi poiskal svojo nevesto.

— Ubožica! Uboga moja Zorica! Upam, da se ji ni niti pripetil.

Kostič je drvel po isti poti nazaj. Večkrat je ustavljal in zakljal: — Zora! Zo-o-ra!

Toda Zora se ni odzvala. Namesto nje je pristopal orožnik.

— Ali ste videli mojo ženo? Izgubili sem jo.

Zora se je urno oblekla. Kmalu je prihelta iz hiše v svojem elegantnem sportnem dresu.

Kostič se je pa zdelo čakanje le predočil in od nestrpnosti je prizgal motor, še prelen se je pojavila Zora. Zdaj je pa nervozno čakal, da bi Zora sedla na svoj sedež, da bi mogel zdirjati po cesti.

Opombe:

- Prva vrsta: zelenjava in sadje mogata biti zdrava, sposobna za prevoz. Izločiti se morajo sadeži, ki so spremenjeni, poškodovani, nagneti ali nezadostno sočnati.
- Zelenjava v prodaji mora biti brez listov in neužitnih delov.
- Prodajalc morajo imeti na blagu listek z označbo cene in kakovosti blaga. Trgovci na debelo morajo izročiti prodajalcem na drobno račun z označbo blaga, kakovosti in enotne cene. Tak račun morajo izdati tudi prodajalcu na drobno na vsakokratno zahtev.
- Za blago, ki ga ta cenik navaja, veljajo cene iz zadnjega prejšnjega cenika, kjer je bilo navedeno, razen če se je s posebno odločbo določila drugačna cena.
- Kršitelji teh določb se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8, z zaporedom do dveh mesecov ali v denarju do 5000 lir.
- Za domačo zelenjavo in sadje v Ljubljani v trgovini na drobno veljajo najvišje cene tedenskega mestnega tržnega cenika.

- Okrjana načelstva lahko določijo še nižje cene od zgoraj navedenih, vsako zvišanje pa mora predhodno odobriti Visoki komisar.
- Za blago, ki ga ta cenik navaja, veljajo cene iz zadnjega prejšnjega cenika, kjer je bilo navedeno, razen če se je s posebno odločbo določila drugačna cena.
- Kršitelji teh določb se kaznujejo po postopku iz naredbe z dne 26. januarja 1942-XX št. 8, z zaporedom do dveh mesecov ali v denarju do 5000 lir.
- Ljubljana 5. februarja 1943-XXI.
- Visoki komisar za Ljubljansko pokrajinou Emilio Grazioli

NEDELJSKI SPORT

Ambrosiana je dohitela Livorno

ki je moral prepustiti Atalanti eno točko — Tudi Torino ni v Genovi dosegel več kot remi — Triestina hiti iz nevarnega območja

Ljubljana, 8. februarja

Cetrtto povratno kolo italijanskega nogometnega prvenstva v divizijsi A je po napovedi pred tekmači imelo največje in skor edino privlačnost v dvoboru Genove in Torina v Genovi. Smatralo se je, da bo tričko Ambrosiana in Livorno gotovo premagala svoja nasprotnika. Prvi je to uspel. Livorno pa ne, kai je na položaj v tabeli zelo važno. Ambrosiana je prvič vitez v tabeli. Obrnimo pa se končale z naslednjimi rezultati:

Trieste: Triestina—Vicenza 2:0 (1:0), Firenze: Fiorentina—Milano 3:0 (1:0), Rim: Roma—Venetia 2:1 (0:0), Genova: Genova—Torino 3:3 (2:1), Torino: Juventus—Liguria 4:1 (3:1), Livorno: Livorno—Atalanta 1:1 (1:1), Milan: Ambrosiana—Lazio 4:1 (2:1), Bari: Bologna—Bari 1:0 (1:0).

Edino moštvo, ki je včeraj zmagoval na tem igrišču, je torej Bologna. V primeri z Barjem je predvajala tehnično boljšo igro, ki so jo domačini skušali parirati z veliko pozitivnočnostjo. Odločilni gol je bil z Bogzano. V drugih tekmačih so zmagala Padova. V drugih tekmačih so zmagala moštva, ki so igrala na svojih igriščih. Hud je poraz Pise v Anconi. Evo rezultativ:

Napoli: Napoli—Alessandria 2:1, Modena: Modena—Novara 4:1, Brescia: Brescia—Pro Patria 0:0, Ancona: Ancona—Pisa 3:0, La Spezia: Spezia—Pescara 1:1, Padova—Savona 4:0, Rim: Mater—Cremone 1:0, Lodi: Fanfulla—Udinese 4:2. Tekma med Palermom in Sieno je bila preložena.

Napoli: Napoli—Alessandria 2:1, Modena: Modena—Novara 4:1, Brescia: Brescia—Pro Patria 0:0, Ancona: Ancona—Pisa 3:0, La Spezia: Spezia—Pescara 1:1, Padova—Savona 4:0, Rim: Mater—Cremone 1:0, Lodi: Fanfulla—Udinese 4:2. Tekma med Palermom in Sieno je bila preložena.

Stanje po drugem povratnem kolu je v tabeli divizijsi B naslednje: Spezia in Pro Patria 25 točk, Modena in Napoli 24, Pisa 23, Padova 22, Brescia 21, Fanfulla 20, Cremone in Anconitana 18, Udinese in Novara 17, Alessandria in Pescara 16, Padova in Savona 14, Mater 13 in Siena 11.

Karel Sys premagal Musino

V Vratislavi je bila včeraj z zanimiva eno tekma v Genovi. Domaćini so bili prvi polčas boljši in so temu primerno dosegli tudi vodstvo. Oba golja sta domače barve je zabil Trevisan, za Torino pa je potresel mrežo Ferraris. V drugem polčasu je Torino zelo energično napadel in Genova je morala v obrambu. Že v prvih minutah je Loich izenačil. Ko je nato v 20. minutih Neri dvignil rezultata v korist Genove, je Torino že minutno nato zopet izenačil. Kasnejši je dosegel Defilipis. Sodnik je srednji drugi polčas izključil po enega igralca, ki so vsega moštva.

Edino moštvo, ki je včeraj zmagoval na tem igrišču, je bila tričko Ambrosiana. Vse tri zgoditev je dosegel Bolano. — V Rimu je bila tričko Ambrosiana v prvem polčasu enakopravna in dolgočasna. V drugem polčasu je postala živahnješa. Že v 8. minutah je Roma prešla v vodstvo. Štiri minute kasneje je Venezia izenačila in enajstmetrovke, ki jo je strejal Alberti. Zmagoviti gol za Romo je padel v 37. minutih iz protištevke, ki je dosegel Defilipis. Sodnik je srednji drugi polčas izključil po enega igralca, ki so vsega moštva.

Stanje po drugem povratnem kolu je v tabeli divizijsi B naslednje: Spezia in Pro Patria 25 točk, Modena in Napoli 24, Pisa 23, Padova 22, Brescia 21, Fanfulla 20, Cremone in Anconitana 18, Udinese in Novara 17, Alessandria in Pescara 16, Padova in Savona 14, Mater 13 in Siena 11.

Visok poraz je doživel v Triestu Pieris. Vojaški 94. Reparto ga je porazil 50. Polčas. Grion je premagal Ponziano 1:0. Mogliano je izgubil na svojem igrišču

Pogovori s čitatelji

Kaj naj mladina čita

Misljam, da ne more nihče doseči splošne izobražbe zgolj v šolskih klopih. Brez čitanja menda ni izobraževanja. Pod splošno izobražbo pa ne razumem že šolskega znanja, odnosno, da si podkovan v naravoslovnih in drugih vedah kolikor je pač lahko povprečni izobraženec, temveč tudi izoblikovanje značaja, omiko duha in srca; izobražen človek je tisti, ki bi lahko vodil tudi druge na le sebe, umsko zrel in samostojen, duševno zdravo razvit in ki si je ustvaril trdno življenjsko prepranje (svetovni naziv). Izobražen človek ni le poln znanja, ki ga je prevezel, temveč je sposoben tudi v sebi prebaviti vse, česar se je naučil, kar je doživel in spoznal. Znanje ga vodi do globljih spoznavanj o življenju in človeštvu, k samostojnemu razsojanju in ocenjevanju vsega, pa tudi tegevcev, česar se je moral učiti.

Bujim se, da bi moj otrok postal le »kose nosne, plitve, brezutrenični človek, ki živi le v svoji telesnosti, puhel domišljavec, kakšnega je toliko. Ali ni največja nesreča, če človek ostane vse življenje duševno hrom, če zajema od življenja le pene in smeti na površju? Tako lahko je ostati plitve, če otroku ne daš prilike da bi začel živeti tudi duševno! Tudi papiga se nauči ponavljati besede in »izobraženci, ki si napoljnje glave le s šolskim znanjem, kolikor so prislijeni, ker je učenje potrebitno živo, da splezaš na višji klin družbenih testivice — so pogost podobni papigari. Niso sposobni globljeg duševnega življenja, nobena velika samostojna misel jih nikdar ne osvetli in vsa duševna hrana je zanje brez okusa kakor slama. Koliko tako duševnih ljudi gre skozi življenje slepih! Prav tistege ne spoznajo, kar je vredno življenja.

Zato se pri vprašajujo, kako je treba mlademu človeku odpreti vrata v svet duhovnega življenja, v svet misli in plemenitega čustvovanja. Mislim, da vodi pot od pasivnega duševnega doživljanja k aktivnemu; to se pravi: človek se najprej nauči čitati in prevzemati misli, pozneje pa po morda lahko misli tudi sam, kajti tuje misli bodo plamenice, ki mu bodo razsvetlite pot k soncu spoznanj. Predele se pa mladi človek navadi čitanja, predele vzljučila knjige, mu moramo obuditi to plemenito strast. Kako? Dandanes mladina baje v stremljenju za »sodobnim« idealom, za športnino udejstvovanjem, v iskanju plehke zabave v kinu in drugje, ne najde prilike, da bi vzljubila knjige dovolj vnečno. Nekateri ne soglašajo z menoj, če bolje je, če se mladini ne predaja toliko čitanju, naj se raje dovoli glibje na prostem ter telesno utrije. Drugo pride samo od sebe, kolikor je pač potrebno. Celo škodljivo je lahko mladini, če se predaja preveč strasti čitanja. Škodljivo telesnemu in duševnemu združju. Pred mladino bi naj skrivali zlasti knjige, ki so namenjene odraslim, pa tudi časniki bo naj otroci ne čitali, razen športnih poročil. Povod je nevarnost, da se mladini odkrije, cesar bi ne smela vedeti, če bi naj ne trpel vzgojo.

Ali naj torej mladina čita le mladinske knjige, če že naj čita? Ali bi ne smela čitati tudi resnejših knjig, zlasti posameznik, ki so duševno bolj razviti in ki že znajo ocenjevati knjige? Mislim, da otroka celo odvračamo od čitanja, če mu vslijujemo le mladinska, plehka dela —

DNEVNE VESTI

Papeževa pismo palermškemu kardinalu

Palermški nadškof kardinal Alojzij Lavitrano je bil ob prilikl letalskega napada na Palermo ranjen v levico. Kakor že preje neapeljskemu, milanskemu, genovskemu in turinskemu nadškofu, tako je papež poslal tudi palermškemu nadškofu pismo, v katerem podeljuje niemu ter vsem vernikom palermške nadškofije svoj apostolski blagoslov.

— Zlata svetinja padlina višjima mornariških častnikom. Zlata svetinja je bila podveljena v spomin divizionskemu admiralu Antonu Toscanu, ki je bil rojen v Agrienu 1887. Bil je poveljnički divizionski križark. V hudi pomorski bitki s sovražnimi pomorskimi oddelki je bil Toscano ranjen, pa je navlčil temu vztrajal v vodstvu borbe. Do zadnjega je ostal na svojem poveljniškem mestu in je dal s svojo žrtvijo zgled vsem svojim podrejnim častnikom in mornarjem. Zlato svetinjo je bil odškovan v spomin tudi kapitan vojnega broda Jurij Rodocanacci, ki je bil rojen dne 2. oktobra 1897 v kraju S. Miniato. Hrabro se je lotil naloge, ki mu je bila zaupana kot poveljnički križark. Ko je prišel ponovo v stik s sovražnimi pomorskimi oddelki, je spremeno manevriral s križarko, da je niso zadeli torped. Ko se je križarka prilepla potapljalj, je brž organiziral pomoč za reševanje svojih mornarjev. Ostal je do zadnjega na svoji ladji, ne da bi mislil na svojo rešitev. Ko se je križarka potopila, je morje zagrljalo tudi njegovo truplo.

— Novi španski veleposlanik pri Kvirinalu. V Rim je prišel novo imenovani španski veleposlanik pri Kvirinalu don Raimundo Cuesta Merelo. Novi španski opomnjeni minister je bil rojen v Madridu leta 1897, kjer je promoviral za doktorja prava. Po pestrem življenju je postal leta 1934. tačnik španske načonalne fangle. Po letu 1936. je bil dvakrat v zanoru. Na čudovit način se mu je posrečilo, da se je rešil življenje. Caudillo ga je takoj po prevzemu oblasti v Španiji pritegnil k sodelovanju, dokler ni bil sedaj postavljen na visoko diplomatsko mesto veleposlanika pri Kvirinalu.

— Italijansko-rumunska manifestacija v Milani. V navzočnosti milanskih oddelkov ter rumunskega generalnega konzula v Milani Georgesca je bila v dvorani GIL-a prisrčna manifestacija italijansko-rumunske složnosti. Organizacija je bila v rokah članov rumunskega kulturnega urada ob sodelovanju zveznega poslilstva GIL-a v Milani. Predaval je prof. Gancario Vigorelli o latinski dragotah na Rumuniju. Sledilo je petje italijanskih ter rumunskih pesmi, nato pa se predavanje italijansko-rumunskih kulturnih filmov.

— Italijanski in nemški vojni ranjeni gestje delavske kuhinje. Stevilni italijanski vojni ranjeni ter nemški vojaki so bili gestje delavske kuhinje pri obratu

kajti dobrih mladinskih knjig je zelo malo — kar pač škoduje duševnemu razvoju mladega človeka, ki lahko ostane vse življenje duševno okrnjen, če ne vzljubi knjige dovolj zgodaj.

Soglašam, da bi morala mladina čitati čimveč, čeprav mislim, da je treba skrbeti tudi za njen telesni razvoj. Menda bi bilo dovolj časa za primeren šport — ki bi naj bil pod zdravniškim nadzorstvom — pa tudi za čitanje. Mislim pa, da mladina na srečo danes ne čita nič manj kakor je v tistih časih, ko se je skoraj sleherni dijak poizkušal v kovanju pesme in ko sta bila ideal pesnik in pisatelj, a ne športni rekorder in filmski zvezdnik. Ali ne opazite, koliko mladih ljudi prihaja v knjižnice po knjige? Odrasli so najbrž v manjšini. Če se poznamate, kaj prav za prav iščete mladi ljudje v knjižnicah, sprevidejte, da izbirajo knjige predvsem za sebe, a ne za roditelje ali druge odrasle. Vsi ti mladi čitatelji seveda še nimažo izoblikovanega okusa in najraje posegajo po pustolovskih in nekdanjih »indianicam« podobnih knjigah, toda veselje imajo do čitanja in postopno se navajajo na boljša dela.

Seveda ima čitanje tudi slabe strani; v življenju je pa menda povsed tako. Toda laže dokazemo, da je čitanje mnogo bolj koristno, kakor škodljivo. Tako nekateri leta za letom pozirajo le detektivske romane, a značilno je, da so čitatelji tega blaga zelo pogosti odrasli, ki v mladosti sploh niso čitali.

Kaj naj mladina čita? Nekateri globlje izobraženi, »načitani« čitatelji priznavajo, da so začeli čitati v mladosti »Sun«. Nič menda ni začel najprej čitati Dostoevškega. Mnogi začnejo s K. Mayem ali se navdušijo za vse življenje ob »Grofu Monte Cristu«. Nekateri menda začno tudi čitati razburljive ljubezenske romane iz posebnega mladostnega nagiba. V resnici knjiga lahko zelo razdraži bolno domišljijo mladostnika ali celo izpodbudi k nepremisljenim dejanjem. Toda glavni kričec greha bo morda le vroča kri mladega človeka in ne knjiga. Mladostnik bi res načil predvsem mladinskih knjig — če bi dobrih mladinskih knjig bilo dovolj; toda mnoge mladinske knjige so tako slabe, da ni nič čudnega, če ob njih izgubis celo veselje do čitanja (če si ga kdaj sploh imel). Mladinske knjige bi pa naj tudi ne nosile na vseh straneh žiga, da so mladinske. Ali niste opazili, da se mladina sramuje čitati mladinske knjige? Sleheni želi veljati za starejšega, ko začne v niem vreti mladostna kri. Zdi se mu celo žalitev, če mu ponujate mladinske knjige. Ce mu pa boste prepovedali čitati knjige, »ki niso primerne za mladino«, bo s tem večjo strastjo posegal po prepoovedanem sadu: podobno je v kinu zaradi napisov: »Mladini neprimerno!« Najbolje bi bilo otroka tako vzbujati, da bi ne čutil potrebe po pohujševanju v knjigah in da bi sploh ne vedel, kaj je »pohujšljiva knjiga«. Čital bi naj vse, kar imajo odrasli kot čitatelji dobre okusa v svoji knjižnici. Z dobro knjigo, ki je namenjena sicer predvsem odraslim, se otroci ne bo mogel pohujšati. Ce pa imate v knjižnici knjige, ki jih skrivate pred otroki, kaže da se vam budi vest ter da bi tudi sami ne smeli čitati takšnih knjig.

— Iz trgovinskega registra. »Intra«, družba z omejeno zavezno za proizvajanje in azpečevanje gradbenih potrebnih sedežev Trieste, podružnica Ljubljana. Na izrednem obtem zboru dne 23. januarja 1943 je je spremembla družbenega pogodbu v tečju »Devetič«, prvi odstavek. Družbo zastopajo in podpisujejo njeni tvrdki poslje: za centralo v Trieste samostojno tvrdki poslovodja D. Hraščevič Celestin, za podružnico v Ljubljani skupno po dva poslovodnika oz. po en poslovodcu skupno s še enim eventualno postavljenim poslovodnikom, le-ta s pristavkom, ki označuje orokrogo (pp) — Pri tvrdki Jos. Vodnik, direktor, obratni predmet kisarna se izvrši podružnica lastnica firm: Fetter, Vida, vložila pa se državnik Uratnik I. Edi, trgovec v Ljubljani, Bleiweisova cesta 12 in Machiedo Mirko, trgovec v Ljubljani Cesta v Rožnu dolino 14, s čimer je nastala javna trgovska družba od 13. januarja 1943.

— Iz zadružnega registra. Pr. Nabavki in prodajni zadrugi z enajstim jamstvom v Novem mestu se je izbrali doberični član upravnega odbora Brule Franc, vpišal pa novozvoljeni član upravnega odbora Franc Gačnik posetnik na Redu s

— Nac. svetnik A. Moroni je posetil turški pokrajinski agrarni konzorcij ter se zanimal za poljedelske odnose in agrarni napredok v navedeni pokrajini.

— Pes je rešil svoje gojilice peti ti o

— 43letna gospa Amilija Fumagalli Turdi iz Sampierdarene pri Noliu se je vrnila domov in Tosce, kjer je bila na obisku pri sorodnikih. Ko se je vrnila pred svojo hišo, je ugotovila, da jih je spotona izginila hčerka s 5.000 lrami, ki jo je imela v ročni torbici. Ročna torbica se je kad odpila, pa je pada iz nje denarnica z dvajsetimi vsebinami. Bila je že noč, tako da ni mogla misliti na to, da bi v tem lahko našla izgubljeno denarnico. Ko pa je bila na tem, da vstopi v hišo, je pritekel njen pes, ki je ves čas sledil gospodarici. Opazila je da ima nekaj v gobci. Pogledala je, saj drži s svojimi zobmi pa je vzradašena spoznala, da nosi njen denarnico, v kateri je bilo vseh pet tisočakov.

— Rumunski tisk o venezuelski razstavi. Ob otvoritvi razstave rumunske ljudske umetnosti v Benetkah objavljajo rumunski listi izčrpno poročila v zvezi s slovensko otvoritvijo in s toplimi odmenami, ki jih je izbrala domača novinarica. Ljubljanski listi, ki je vredno pozornosti, je bil na obisku pri sorodnikih. Ko se je vrnila pred svojo hišo, je ugotovila, da jih je spotona izginila hčerka s 5.000 lrami, ki jo je imela v ročni torbici. Ročna torbica se je kad odpila, pa je pada iz nje denarnica z dvajsetimi vsebinami. Bila je že noč, tako da ni mogla misliti na to, da bi v tem lahko našla izgubljeno denarnico. Ko pa je bila na tem, da vstopi v hišo, je pritekel njen pes, ki je ves čas sledil gospodarici. Opazila je da ima nekaj v gobci. Pogledala je, saj drži s svojimi zobmi pa je vzradašena spoznala, da nosi njen denarnico, v kateri je bilo vseh pet tisočakov.

— Rumunski tisk o venezuelski razstavi. Ob otvoritvi razstave rumunske ljudske umetnosti v Benetkah objavljajo rumunski listi izčrpno poročila v zvezi s slovensko otvoritvijo in s toplimi odmenami, ki jih je izbrala domača novinarica. Ljubljanski listi, ki je vredno pozornosti, je bil na obisku pri sorodnikih. Ko se je vrnila pred svojo hišo, je ugotovila, da jih je spotona izginila hčerka s 5.000 lrami, ki jo je imela v ročni torbici. Ročna torbica se je kad odpila, pa je pada iz nje denarnica z dvajsetimi vsebinami. Bila je že noč, tako da ni mogla misliti na to, da bi v tem lahko našla izgubljeno denarnico. Ko pa je bila na tem, da vstopi v hišo, je pritekel njen pes, ki je ves čas sledil gospodarici. Opazila je da ima nekaj v gobci. Pogledala je, saj drži s svojimi zobmi pa je vzradašena spoznala, da nosi njen denarnico, v kateri je bilo vseh pet tisočakov.

— Smrt znamenega neapeljskega novinovca Neri. Neapeljski umrel znani novinar in publicist Friderik Giannini, ki je doživel lepo starost 77 let. Bil je dolgo vrosto let glavni urednik dnevnika »Corriere di Napoli«. Razen tega je sodeloval tudi pri drugih listih in revijah. Njegov sin Viljem je tudi ugoden novinar ter odličen komediograf.

— Papež je imenovan nova španka škofa

— Papa Pij XII. je imenovan župan Emanuela Hurtada Garcio za pomočnega škofa granadskemu nadškofu. Za naslovnega škofa agatopskega pa je bil imenovan mons. Kazimir Morello González, desetletji generalni vikar madrilske nadškofije.

— Kardinal Schuster je posetil vojne ujetnike. Iz Milana poročajo o posetu milanskemu nadškofu kardinalu dr. Schusterju, ki je pri vojnih ujetnikih v milanskem okolišu Kardinala ter zastopniku nemškega častniškega zborna v Milanu. Zastopnik delavstva so prijazno streghli zbranini in stomačem, svetnični in turški predstavniki pa so posredovali v skupnosti s predstavniki italijanskega častniškega zborna. Kardinal je sprejel pred vstopom v dvorano, ki je bila vse zelo čist in česačna.

— Triestinski trio na koncertni turnej po Turčiji. V Ankaro so prispevali člani znamenite triestinskega tria, ki je koncertiral v ankarškem ljudskem domu. Izvajali so po večini italijanske in turske skladbe. Koncertirali bodo tudi po drugih turških mestih v prid turškemu rednemu pomladišču. Turški tisk je italijanske glasbenike pristrano pozdravil. Podčrtal je visoko umetniško stopnjo, ki jo kaže triestinski trio v svojem izvajanjem ter reproduksijski interpretaciji.

— Za 50 hr. dobiti 233.750 hr. Te dni je

— Triestinski trio na koncertni turnej po Turčiji. V Ankaro so prispevali člani znamenite triestinskega tria, ki je koncertiral v ankarškem ljudskem domu. Izvajali so po večini italijanske in turske skladbe. Koncertirali bodo tudi po drugih turških mestih v prid turškemu rednemu pomladišču. Turški tisk je italijanske glasbenike pristrano pozdravil. Podčrtal je visoko umetniško stopnjo, ki jo kaže triestinski trio v svojem izvajanjem ter reproduksijski interpretaciji.

— Za 50 hr. dobiti 233.750 hr. Te dni je

— Triestinski trio na koncertni turnej po Turčiji. V Ankaro so prispevali člani znamenite triestinskega tria, ki je koncertiral v ankarškem ljudskem domu. Izvajali so po večini italijanske in turske skladbe. Koncertirali bodo tudi po drugih turških mestih v prid turškemu rednemu pomladišču. Turški tisk je italijanske glasbenike pristrano pozdravil. Podčrtal je visoko umetniško stopnjo, ki jo kaže triestinski trio v svojem izvajanjem ter reproduksijski interpretaciji.

— Triestinski trio na koncertni turnej po Turčiji. V Ankaro so prispevali člani znamenite triestinskega tria, ki je koncertiral v ankarškem ljudskem domu. Izvajali so po večini italijanske in turske skladbe. Koncertirali bodo tudi po drugih turških mestih v prid turškemu rednemu pomladišču. Turški tisk je italijanske glasbenike pristrano pozdravil. Podčrtal je visoko umetniško stopnjo, ki jo kaže triestinski trio v svojem izvajanjem ter reproduksijski interpretaciji.

— Triestinski trio na koncertni turnej po Turčiji. V Ankaro so prispevali člani znamenite triestinskega tria, ki je koncertiral v ankarškem ljudskem domu. Izvajali so po večini italijanske in turske skladbe. Koncertirali bodo tudi po drugih turških mestih v prid turškemu rednemu pomladišču. Turški tisk je italijanske glasbenike pristrano pozdravil. Podčrtal je visoko umetniško stopnjo, ki jo kaže triestinski trio v svojem izvajanjem ter reproduksijski interpretaciji.

— Triestinski trio na koncertni turnej po Turčiji. V Ankaro so prispevali člani znamenite triestinskega tria, ki je koncertiral v ankarškem ljudskem domu. Izvajali so po večini italijanske in turske skladbe. Koncertirali bodo tudi po drugih

Iz življenja Ljubljjančanov pred 380 leti

Predpisi, kako so se morali meščani ravnati v mestu in svojih hišah, iz L. 1562

Ljubljana, 8. februarja

Iz življenja naših prednancem, Ljubljjančanom, vemo, sicer mnogo, saj priznamo dobro pravne, kulturne in gospodarske ureditve tega časa, kljub temu pa verejno ne more prikazati dovolj žive slike zasebnega življenja nekdajnih meščanov. Tudi zgodovinski roman nam vedno ne pokazejo življenja v starih časih v vsej svoji nesposrednosti ter resničnosti. Zato pa doživljamo tem močnejše nekdajno življenje v dobrih zg dviških filmih — ki jih pa žal, ni mnogo. Če se naj pogledamo v življenje meščanov v pred stoletju, se moramo vzeti predvsem v njihovo mnenje, ne da si pričaram okvir njihovega življenja — srednjeveško mesto z okzim, zaholimi ulicami, mestno obzidje, promet in trgovina na tesnih tržičih, tesne prodajalne in delavnice, male hše in plemiške palače, stevilne cerkve in vzdusje, ki je obdajalo samozavestne meščane. Vse to je še premalo; moral bi poznati tudi »dnevni red« meščana: kdaj je vstajal, kaj je jedel, kaj je delal s čim se je zabaval, kdaj je legel spati. Vsaj nekoliko nam to pojasnijo starji predpisi, ki so se Ljubljanci morali ravnati po njih pred 380 leti.

Meščani so tudi nadzorstvom magistrata

Magistrat, ki so ga sicer sestavljali samo meščani, saj so se sami »vladali«, je bil vendar kot posopešenje oblasti, nekaj izven zasebnega meščana: bil je oblast. Ta oblast je pa segaladalec. Bila je precej stroga, ker je pač meščan tedaj imel razumevanje za strogo življenje, a se tudi nekolik zavedal svojih napak ter slabosti, nagnjen. Predpisi, kako bi naj živel meščani, so morali biti strogi: tudi zaradi večne nevarnosti; tedaj se je meščan guti varnega le za trdnim mestnim obzidjem. Obzidje je pa moral biti res trdno in mestna vrata so morala biti primereno zastražena. Meščan se je bal da bi se kdvetotapil v mesto in bi iztegnil latinske prste ali celo morilsko roko, ker zaradi tega je bilo potrebno strigo nadzorstvo magistrata nad vsem zasebnim življenjem meščanov. Mestna vrata so morali počasi skrbno zaklepati in stražiti. V času večje nevarnosti so morali vratari mestnih vrata celo izrečati: vsaj večer, kliječe županu, ki je bil predvsem odgovoren za varnost mesta. Ko so bila vrata zaklenjena, ni smel več vstopiti nikde, razen, če je vstop dovoljen župan. Mesto je bilo ponori tako rekoč hermetično zaprto. Poleti so mestna vrata zapirali že ob 9 (21.) pozimi pa ob osmih. Kdor se je zadržal predlogi zunaj je moral prenoviti v predmetu ali, kjer kolik v okolici Cuvaji in vratarki so morali strogo izpolnjevati predpise, katti sicer so izgubili službo. Če je ponori prispeval tujec, ki ga je bilo treba vsekakor spustiti v mesto, je moral čuvati takoj obvestite župana o prihodu gosta. Meščani sami so se pa moral tudi ravnati po posebnih predpisih, ki jih lahko imenujemo meščanski red.

Varuj se preghr s svoji hiši!

Meščanski red je tudi določal, kako naj živi meščan doma, odnosno, česa se naj izogibuje. Razumljivo je, da jim je bilo predvsem pri srcu moralna. Prva zapoved meščanskega reda je bila, naj se sleherni meščan varuje vseh pregrah in bog-kletstva doma ter naj ne dopušča greha tudi svojim otrokom in služabnikom. Dalje je bilo prepovedano meščanom imeti goste po 9:00; prepovedano je bilo po tem času gostom streži z vinom in zlasti še ponocavati pri igri. To so pa bili menda precej pogosti prestopki, vsaj v nekaterih hišah. Bogatejši meščani so laže gresili in če bi ne, bi se jim življenje ne zdelo vredno tega kar so jim lahko nudile zemeljske dobrine. Upoštavati moramo, da je bilo tedaj zavade zelo malo. Meščan se pa tudi ni posvečal mnogo duhovnemu življenju, citati niso umetnosti ni gojil. Živel je v svojem poklicu in ob prostem času je čutil potrebo še po črem, razen po radostih družinskega življenja. Vtisih je bilo treba tudi prenovevati, grali in pop vali. Ponočevali so pa najbrž v takšnem slogu, da je bila prepoved potrebna, ker bi bilo sicer pohušanje prevlečlo.

Nočni mir

Pojem nočnega mra so poznali že tedaj Predpisi v začetku nočnega mra v mestu niso še pridobitev novega časa. Meščani so si želeli mir ponori, če so že moral spati. Niso mogli dopuščati ponočnjaškega hrupa na ulicah. Tudi ranih »improviziranih podkonjic niso vsi čitali, zato je pa meščanski red prepovedoval brenkanje na strune, piskanje in kakršen kolik ropot po

9. uri. Ob tem času je nastopal čas počitka in po mestu je moral vladati življenje. Vs. meščani se seveda niso takoj vestno ravnali po predpisu. Ponočnaki so bili vedno enaki in ko so zaplavali v občino vinskih duhov, so pozabili na vse predpise. Prepovedano je bilo petje, vriskanje, kričanje in razgrajanje, prepovedano je pa tudi bilo že zgorjel pridružiti se razgrajalcem. Zagroženo je bilo tudi s kaznijo.

Predpisi o točenju

V veljavi so bili tudi predpisi o točenju pijač. Gostilničarjem je bilo prepovedano streči gosti m bodisi domaćinom ali tujemcem pred pridočno mašo, torej dopoldne. Niso smeli postreči nikomur tudi z jestivnami. Ta prepoved je veljala baje tudi za zasebne gostitelje. — Razen predpisi o točenju so mali gospodarji in vsi drugi gostitelji spoštovali tudi predpise o nadzorstvu nad tuji. Sleherni gostitelj je bil dolžen vprašati gosta po imenu, čim ga je sprejel pod streho ter tud takoj prijaviti tuji županu. Nihče ni smel imeti načinjenega gosta več kakor tri dni, ne da bi ga naznani oblastem in dobil za to dovoljenje, če ga je zaposloval. Meščanom je bilo tudi prepovedano sprejeti v službo dečka iz drugega kraja, kakor tudi kogar koli drugega. Prav tako so jim prepovedali družiti se s tuji.

Vedno oboroženi

Posebno značilen je predpis, da so morali biti meščani vedno oboroženi. Razumeamo ga le, če vemo, da je bila potreba stalna priravnjenost zaradi sovražnih napadov; meščani so morali imeti stalno pri rokah orožje, da bi ga v primeru potrebe še ne iskali. V zvezi s tem je bil tudi pred-

pis, da mora sleherni, ki je prejel na posodo kopje za vajo od meščana, takoj vrniti orožje mestnemu sodniku, to se pravi, izrotiti ga v mestno orzarno. Meščanom je bilo zapovedano, da so morali biti stalno oboroženi, to se pravi, da so morali imeti pri sebi kakršno kolik orožje.

Ce bi torej začeli v preteklosti in bi vstopili v staro Ljubljano pred stoletji, bi nas najbrž najbolj presesteno, da bi srečevali mnogo manj miroljubne meščane — vsaj na zunaj — kakor so dandanes. Vs. bi bili oboroženi, ali skoraj vsi. Težko bi si priborili vstop v mesto. Vs. bi nas sledili sumljivo kot tuje. Ce bi začeli v gostilno, bi nam najbrž gostilničar v začetku ne upal niti postreči. Začeli bi med čudne goste, ki bi preželi na naš sleherni g. b. ter nas ocenjali — namesto naše denarnice. Meščani bi nas takoj uvrstili vsaj med krivorce. Izogibali bi se nas. Ce bi ne vedeli, kam bi nas bilo treba uvrstiti, v kateri stan, bi ne hotel na brž sploh nihče govoriti z nam. Zaman bi povpraševali po tem in onem. Čudež bi bil, če bi nas ne prijeli mestni stražniki, čuvati mestnih vrat al' b'rič. Najbrž bi nas vedeli pred mestno sodiščem in ogledal bi si nas dobro mestni sodnik. Vsekakor bi bil sprejem v preteklost nevaren, čeprav se tako zanimal. Videh ter spoznali bi, sicer, kako je v resnici bilo v tistih časih; sprevredili bi, ali je zgodovina res primerno zrcalo preteklosti ter v tem se ne moti. Doživeli bi pravo vzdusje minih stoletij, a najbrž bi tilli tudi zelo razočarani. Ce bi mogli, bi se radi vrnili v sedanost. Ali je bila preteklost lepa in boljša, ali so bili kdaj »zlati čas«? Zdaj preteklost ne moremo več ocenjevati stvarno, ker smo pristranski zaradi sedanjosti.

Tigri z mesnimi knjižicami

Nemški cirkus Busch: prireja predstave za vojaštvo

Tudi cirkus igra v vojni pomembno vlogo. V njem najdejo vojaki mnogo zavade in razvedrila. Na drugi strani pa čutijo tudi cirkuska podjetja vse tegevojne ačase, zlasti v pogledu prehrane živali. Eden najbolj znanih nemških cirkusov je cirkus Busch v Berlinu, ki se modri zdaj na gostovanju v Hannoveru. Prej je bil na potovanju na zasedenih vzhodnih pokrajnah, kjer je prisostvoval njegovim predstavam okrog 1.500.000 vojakov.

Med prvo svetovno vojno je pa bil polozaj cirkuskih podjetij mnogo težji, kakor je zdaj. Takrat so morali lastniki cirkusa oddati vse konje vojaški upravi, ki jih je porabila za vprego. Slone, leve, velblode in druge cirkuske živali so morali pa postresti, ker jih ni bilo mogče krmiti. Zdaj so pa tudi cirkuske živali vključene v sistem racionalne prehrane. Kakor ljudje imajo tudi one živilske nakaznice s posebnimi dodatki ali pa brez njih. Tako dobi odrasel tiger dnevno 8 kg mesa, seveda takega, ki so slovensko hrano ni potrabno. Tiger z mesno knjižico za mladino se mora zadovoljiti s 3 do 4 kg mesa. Živali, ki pričakujejo naraščaj, pa dobes posebno dodatno hrano.

Cirkus Busch se je mudil v začetku se danje vojne v Essenu. Nekaj tednov je še potovelj na Nemčiji in v tem času je bilo zelo težko nabavljati hrano za živali. Potem je pa stopil v službo vojaške uprave. Krenil je na Poljsko, kjer je prirejal predstave za vojaštvo. Obiskal je vsa večja mesta in samo na Poljskem je prisostvoval predstavam nad 600.000 nemških vojakov. Večkrat so prišle k predstavam cele stotine, ki so tudi pomagale postavljanju šotorje. Vojaki so večno z veseljem prilegli za dobro.

Iz bivše Poljske je krenil cirkus Busch v Francijo, kjer si je ogledalo njegove predstave nad 500.000 vojakov. Prihajale so tudi posadke podmornic in križark, obmejne čete s Pirinejem in topnici z morske obale. Mnogi so prispevali od daleč, da so mogli prisostvovati cirkuski predstavi. Cirkus je moral premagati mnogo tehničnih ovir, kar je bilo tem težje, ker je število njegovega osebja znatno skrčilo. Prvotno je imel 120 uslužencev, zdaj jih ima pa komaj še 60. Vsak uslužbenec mora zdaj opravljati dvojno delo.

Nemška vojna industrija

Krog v vojno vključenih industrijskih podjetij v Nemčiji se je leta 1942-43 zoper povečal na 20.000 na 320.000. Praktično je s tem vse nemško gospodarstvo vključeno v delo za dosegne končne zmage. Do 30. januarja 1943 je bilo proglašenih 423 industrijskih podjetij za vznos in v smislu in duhu narodnega socializma, 7663 podjetij je bilo dobitno pokrajsko diplomo, 2784 častne zname. 2314 vznosnih malih obratov je bilo pa odlikovanih. V prizadevanju po povečanju proizvodnje zavzema 51 vznosnih industrijskih podjetij posebno mesto. Ta prizadevanje vključuje zavzemaljajo 100% dve tvornici cementa za 80 odnosno 100% itd. Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Izkoriščanje židov iz madžarskega bankarstva

Na Madžarskem se imeli židovi posebno velik vpliv na bankarstvo Izločeni bodo pa tudi iz gospodarske panoge. Rok za arzacijo bank je bil določen na 31. december 1942. Izmenjava židovskih uradnikov s krščanskimi je pa naletela na znatne težave zaradi velike začasne v vojnem gospodarstvu. Od 1. januarja 1943 smo bili zaposleni v madžarskih bankah samo 12%, v izjemnih primerih 15%. Zidovski Vladni komisariat za duševno delovanje povečal samo za 50%. Neka tovarna streliva, kjer je zaposlenih skoraj polovico inozemskih delavcev je povečala proizvodnjo za 150%.

Razstava knjig v Sofiji

30. januarja je bila v vseči liški knjižnici v Sofiji svečano otvorenja mednarodna razstava knjig nacionalne vojske. Razstave je so Bulgaria, Nemčija, Italija, Japonska, Hrvatska, Madžarska, Rumunija, SLOVAKIA in Finska. Svečani otvoriti so prisostvovali: pravstveni ministr, poslanec držav Osi in zvezniških držav ter visoki uradniki prosvetne in zunanjega ministarstva. Predsednik k Učiteljske zveze prof. Konzulov je v pozdravnem nagovoru ome-

vali, ki pričakujejo naraščaj, pa dobes posebno dodatno hrano.

100%, dve tvornici cementa za 80 odnosno 100% itd. Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nekem poljedelstvu je počela svoje delo in uspehe, nekatere mlekarne pošiljajo zdaj na trg dobro tretjino mleka ved kakor prej.

Zadružna za preskrbo prebivalstva z mlekom v nek